

ОБЩИНСКИ ВЕСТНИКЪ

Велико Търново



Абонаментъ:

За общини и редакции въ замѣна
За учреждения и частни лица за
година 50 лв.
За $\frac{1}{2}$ година 30 лв.

Такси за обявления:

1. Прист. общ. и държ. 50 ст. на дума.
2. Частни лица . . . 1 лв. на дума.
3. За хроникване . . . 5 лв. на редъ.
4. Венчални и подежни . . . 50 лева.
5. Извест. за благотелели безплатно.

:: Официално издание. Излиза на 1. и 15. всѣки месецъ. ::

Нашитѣ народни будители.

Голѣма коравина прояви българското племе въ своя животъ.

Могъщи царе въ далечното минало водиха сѣдбинитѣ му и съ неговата сила много царства разклатиха и унищожиха.

И коравината си то проявяваше не само когато имаше въ краката си своитѣ врагове, но и когато бѣше заробвано.

Тежкото турско политическо робство на много силни по духъ българи отне живота, а гръцкиятъ духовенъ гнетъ на много бездушници взе хубавото име „българи“ и имъ прикачи срамнитѣ прозвища „гърци“, „гъркомани“, „гърчуля“.

Близо петъ вѣка гордиятъ Балканъ, който бѣше видялъ толкова слави и величави подвизи на българския народъ, пази чистотата на дремящия духъ на здравитѣ българи, докато изъ пепелищата на много български селища се възроди безсмъртниятъ

духъ на българщината, който се въплоти въ свещеннитѣ образи на *Пансия, Неофита Бозвели, Ботева, Левски, Макариополски, Караджата, Каравелова, Славейкова, Раковски...*

Този духъ, като камбаченъ звънъ, разнесе надъ заспалия нашъ народъ божествени звуци, които викаха неговото съзнание и, като слънчевъ лжчъ, разби тъмента, която го обкръжаваше и отвори очитѣ му, за да води своето славно минало и своето свѣтло бждаше.

Пансий, Левски, Ботевъ, Караджата, Каравеловъ, Раковски, Славейковъ, Бозвели, Макариополски... съ своя мощенъ духъ пробудиха отъ дългия петвѣковенъ сънъ заспалия свой народъ.

Днесъ цѣла България се прекланя предъ духътъ имъ и ги славослови.

Люб, Владикинъ — София.

Царевградъ Търновъ

(Пътни картини и видения).

„Царевградъ, Търновъ, Богоспасемъ, Царица на градовете!“ — така сж го наричали старитѣ хронисти, когато Царевецъ е блестѣлъ отъ мраморъ и позлата, и по всичкитѣ нажбени стени сж свѣткали като мълнии копията на царскитѣ стражи. Но днесъ е всичко пустиня и едвамъ намираме следитѣ на миналото величие.

— „Наистина втори следъ Константиноградъ“ си билъ нѣкога ти, но днесъ си само нашиятъ Иерусалимъ, защото и тукъ и тамъ споменътъ е всичко: тамъ духътъ на Спасителя, тукъ сѣнкитѣ на велики царе, надежди, величие и злѣзъ.

Свито отъ видение, сякашъ жила амфора надъ скъпи спомени, българското сърце приближава богоспасемия градъ и погледътъ се взира отъдалеко, а презъ ума летятъ въ безпорядъкъ имена, като грабнати отъ вѣтъръ листи: Трапезица, Асень и Петъръ, Свети Димитрий, Изако, Игидо, красивата Ирина, Калсянъ, Балдуиновата кула, Лобчата скала и пляскачътъ на Янтра . . . историята на цѣль народъ, написана съ незнайни знаци по каменнитѣ вѣнци, що опасватъ свещеннитѣ хълми. Който не е нашъвалъ тѣзи заглѣхнали имена и не е отгатналъ нѣщо отъ таинственитѣ руини, той не е видѣлъ Търновъ, на макаръ и да е роденъ тамъ. Но въ този градъ-музей на българщината, нѣма човѣкъ, който да каже, че не знае: охотно ще простре ръка къмъ нѣкой хълмъ и ще назове нѣколко имена, които приличатъ на мистични ключове, разтварящи лабиринти отъ спомени. А когато не е запомнилъ добре, нѣма да ви остави безъ отговоръ и ще съчини нѣкоя поетична небичалица, за подземие, презъ което Асень III изнесълъ нощемъ 40 товара сиропище, или за грандиозенъ мостъ на каиши, който свързвалъ Царевецъ съ Трапезица, направо презъ пропастта. Всѣки день отъ всички краища на третото царство идватъ младежи на поклонение тукъ и единъ преданъ на науката и дълга младъ археологъ ги развежда отъ хълмъ на хълмъ, отъ руина на руина, и съ удивително постоянство разказва, разказва. И въ душитѣ на едни развалинитѣ почватъ да оживѣватъ, позлатени кубета замѣстватъ жалкитѣ покриви, мраморъ и пурпуръ, звуци отъ рогъ, боляри и болярки въ пѣстри одеяния и най-последъ самъ царъ Асень влиза въ „Свети четирсе“ и колѣннич да благодари за Клокотница, а очитѣ на далечнитѣ потомци играятъ по Асеновата колона, където писмената се превръщатъ въ картини, пѣснопѣние и звякъ отъ брони. . . А други — горкитѣ, тѣ виждатъ само дувари и слушатъ разсѣяно, като че сж въ класна стая. Щастливци, тѣ ще станатъ богати и ще занесатъ въ гроба добре охранени меса,

а ти, матко мамиченца, крето слушашъ унесено и сълзи овлажняватъ хубавитѣ ти счи, приготи се за тежки разочарования: ти ще търсишъ приказни палати и ще чакашъ младъ боляръ съ сребърень шлемъ да те приласкае, но сжлбата ще ти отреди единъ отъ онзи, които се стекчаватъ, докато се уморишъ да блѣнувашъ. . .

— Ето Търново! ще извика и онзи, който за пръвъ пжтъ го вижда, отгатналъ го по стренната му красота и, може би, по третата на сърдцето. Тръпюост ова, но тѣй силно владени напредъ, че изглеждатъ като острови: отнесни брѣгове, които погвватъ въ Янтра и каменни вѣнци, като безсмертни гирлянди обвиватъ челото на всѣки хълмъ. Тѣ напомнятъ живописнитѣ канари на Искърския проломъ: пътникътъ ги среща и по на югъ, къмъ Дръновския манастиръ, къмъ Габрско и надъ Сухиндилъ, но нигде тѣ не сж тѣй изящно издѣлани, тѣй симетрично поставени, като надъ Търново, което природата е увѣнчала съ любовъ и на вѣчни времена. Въ подножието имъ дървета издигатъ клони, отгоре скудна растителностъ се спуска по тѣхъ, въ пукатинитѣ вирѣятъ храсти съ чудовищно изкривени клони — и всичко се сплита въ зелено и сиво, като обичено съ зеленина желѣзо, предъ бой или следъ победа.

Сжшитѣ отнесно изсѣчени вѣнци, които днесъ обичаватъ погледа на чужденеца, сж спрѣли въ миналото и други погледи, но не съзлививи като нашитѣ, а смѣли и пронизващи като копие. Римскитѣ соли почѣкога сж кацали на тѣзи хълмове и тамъ, на „Къзъ-Хисаръ“, и днесъ се виждатъ остатъци отъ лагера на легионитѣ. И великия ханъ Крумъ е строилъ крепости по тѣзи мѣста, но кой знае дали разкопкитѣ единъ день ще ни откриятъ тѣхнитѣ следи, или тѣ сж се слѣли съ кулитѣ на Асень първи, останали сж предопредѣлено звено между дветѣ царства. Голѣмитѣ, полуотесани блокове, които и днесъ стоятъ при входа на Царевецъ, сж сжщо като тия въ Плиска, но кой ще ни разкаже тѣхната тайна? Дали онзи могъщъ духъ, който създаде Мадарския конникъ ги е поставилъ тукъ, или тѣ сж просто пренесени отъ тамъ като градиво, или сж подражение на възкрѣснала мощъ?

Отъ тази църквица, трѣбва да почне поклонението предъ старинитѣ. Че изъ нея е възкрѣснало Българското царство и чрезъ нея островърхиятъ Царевецъ за пръвъ пжтъ е видѣлъ посрѣдъ зидове и кули да се издигатъ горди палати, съперници на Византия. Ето оларя, едничекъ пожаленъ отъ стихията. Небѣсниятъ стратегъ св. Димитрий е билъ избранъ за патронъ на новия храмъ и той самъ дошълъ отъ Солунъ да покровителствува възсанието на двамата боляри: лѣтописецътъ Никита е отбелязалъ чудо презъ 1186 год. — иконата на светеца напуснала Солунъ и по незнаенъ пжтъ дошла въ Търново. И византийската власть

била поразена, защото Божият рицарь предвождал побунените варвари. Подъ низките сводове на тази черква били събрани българските първенци, а отвън народа, дошъл на освещението и, изпълвал всичко между Янтра и Трапезица. И въ тържествения момент на светата литургия, царските двери се отварят и на прага на олтаря застава като пророк и светец архиепископа Василий: „Братя, Богъ чу молбите ни и ни изпраща своя непобедимъ копиеносецъ“. И когато великият боляръ Асень коленичалъ тукъ, на това свято мѣсто архиепископътъ наметналъ народния и Божи избранникъ съ пурпурна мантия и го прогласилъ за царъ на свободна България. Отново се развѣло лъвско знаме върху кулитъ на Трапезица, и двуглавиятъ византийски орелъ полетѣлъ на югъ, подгоненъ отъ хиляди стрели, отъ огънъ и проклетия.

Този храмъ, люлка на второто българско царство, е билъ любимъ подслонъ за буйния духъ на Асеновци. Тукъ тѣ сж измолвали Божията благословия за своите смѣли начинания, тукъ сж намирали утѣха за велики скърби и сили за нови подвизи. Но сжщитѣ сводове, които видѣха великия боляръ да вдига мечъ за народна свобода и да се връща покритъ съ бранна слава, само следъ деветъ години трѣбваше да приематъ подъ своята мрачна сѣнка студения трулъ на великия царъ, пронизанъ отъ мечъ на вѣроломнѣ боляринѣ. Тукъ нѣкъде е билъ положенъ ковчегъ и светитѣ образи, които видѣха увѣнчаването му, сега сж се взирали въ бледото лице, застинало въ дълбока размисълъ за сждбата на неговото дѣло, за бъдещето и славата на българското име. На сжщото мѣсто Петъръ е наложилъ короната и на сжщото мѣсто следъ една година е лежалъ въ сребѣренъ ковчегъ, съ пронизана грѣдь. . .

Натежа отъ толкова спомени душата ми. И

Изъ конференцията на историческото дружество, състояла се въ гр. В.-Търново.

Въ бр. 7 отъ т. г. хроникирахме състоялата се на 25 и 26 септемврий т. г. въ Ч.-ще „Надежда“ конференция на *Българското историческо дружество*. Всичките лекции, които се прочетоха, представляватъ голѣмъ интересъ за всѣки българинъ, но за В.-Търновци, най-интересни сж тѣзи на г. *Професоръ Василь Н. Златарски*, на г. *Професоръ П. Никовъ* и на г. *Тодоръ Николовъ*, директора на тукашния музей, защото въ тѣхъ се засѣга предимно миналото на нашия градъ.

Г-нъ Професоръ В. Н. Златарски прочети две лекции за *България презъ времето на Асеновци*.

Той даде нѣкои нови освѣтления върху из-

азъ се отдалечихъ отъ олтаря, заставахъ на една грамада камъни и загледахъ светитѣ съсипни. Седемъ вѣка, удължени отъ дълго робство, ме гледаха презъ разрушението. Доста голѣма за времето си, съ нисъкъ сводъ, напомнящъ катакомбитѣ на първитѣ християни, черквата е била построена отъ боляритѣ Асень и Петъръ и украсена съ стенописъ, отъ която сега само около олтаря личатъ откъслечни цвѣтни шарки. Дветѣ предни отдѣления се отчертаватъ отъ голи зидове: съвършено съборени отъ земетресението презъ 1913 г. — сякашъ знамение за разрушени народни идеали — тѣ сж възстановени въ предишната си форма, но безъ мазилка и стоятъ подъ открито небе. Само олтаря е запазенъ съ навесъ и гледани отъ външна страна, къмъ югоизтокъ, останките даватъ представа за онова, което е било и дори оставятъ красиво впечатление съ своите малки сводове и прошарена зидария.

И все пакъ всичко е много-малко за тези велики дѣла, много малко говорятъ съсипнитѣ за себе си, като престарѣ столѣтникъ, който едва може да произнесе една-две думи. Единъ беденъ дървенъ кръстъ сочи отдалеко на странника, че тука е Божия домъ и единъ надписъ напомня за неговото минало. Но отъ тукъ се вижда гордото чело на Царевецъ, и Лобната скала се изрѣзва на зеления фонъ като огроменъ змей, окаменѣлъ въ мигъ когато издига шията си и разтваря страшната си пасть. Царевецъ гледанъ отъ развалинитѣ на Св. Димитрий: началото и края, слѣти въ смъртта! Ще дойде тука пакъ, скѣпи руини, но въ звездна нощъ, когато остритѣ линии на всѣкидневното се смекчаватъ и незначайни сѣнки се понасятъ надъ развалинитѣ. Тогава ромонътъ на Янтра прилича на човѣшки говоръ...

вестни исторически факти отъ тази епоха, нѣщо което се дължи на усиленитѣ издирвания, направени отъ г-нъ Професора въ последнитѣ години.

Той обясни успѣхътъ на възстанието, което даде животъ на второто българско царство — Търновското — така:

— Къмъ средата на XII вѣкъ, византийскиятъ престолъ се е заемалъ отъ династията на *Комниновци*. Тѣ сж искали да възстановятъ империята отъ времето на *Юстиниановци*. За да постигнатъ това, тѣ искали да се справятъ веднѣжъ за винаги съ подтиснатото отъ тѣхъ кораво българско племе, което не забравяло свсето блѣскаво минало и своите можщи царе.

Засилили своята колонизаторска политика, за да дадатъ другъ обливъ на поробенъ български народъ, докато престанали да признаватъ, че има такъвъ. Имената „Българи“ и „България“, би-

Йорданъ Кулелевъ.

Една стогодишнина. (1827—1927 год.)

На 17 ноемврий н. с. се напълватъ сто години отъ раждението на **Петко Рачевъ Славейковъ**. По този поводъ се готвятъ въ България възпоменателни тържества. Въ София и Тръвна ще спазатъ откриване на паметника на бунтове — паметници за покойния.

Нареждатъ въ София, която ще поднесе благодарности на българския царъ за многоценната и незабравима дейностъ на покойния д-р Славейковъ: нареждатъ въ Тръвна, която ще направи прослава на единъ заслужилъ свой синъ, и ние В.-Търновци не можемъ да останемъ хладнокръвни зрители къмъ честната стогодишнина, *много покойния писател и общественъ дѣлец е роденъ въ В.-Търново, билъ е учителъ въ нашия градъ и отъ туку е започналъ своята литературна и общественна дейностъ.*

Отъ днешнитѣ, които имаме подъ ръка, е видно, че той е училъ насловски, писалъ, светилъ и други черкозни книги въ В.-Търновското килийно училище.

За по-голямо образование той и други любознателни В.-Търновчета сж ходили въ поуреденитѣ тогва училища въ градоветѣ: Свищовъ, Елена и Тръпане.

Презъ 1842 год. К. Фотиновъ е дохождалъ въ В.-Търново да събира спомощници за своята география. Той днесъ е единъ ръкописъ българска история, на същата като своя на О. Паисия, за пръвъ разгледъ на която началъ въ Стара-Загора цѣли 16 дни.

Въ споменитѣ на Славейковъ, ценни за настоящия моментъ, четемъ следното:

„Тоя ръкописъ бѣше по-кратъкъ, но имаше нѣкои работи повече отколкото въ О. Паисиевата история, която той преписвалъ отъ Еленския преписъ.“

Въ нѣколко дена ние, (П. Р. Славейковъ и Хр. Драгановъ), преписахме това, що имаше въ тоя ръкописъ, и после съставихме отъ двата ръкописа (т. е. фотинова и преписа отъ Еленския) една история... Сглобената отъ насъ съ Драганова история бѣше въ два екземпляра. Моя ръкописъ азъ още тогава бѣхъ далъ на брата на попъ Кириака Търбави, до ерменската черкова, въ В.-Търново, който негова братъ, живущъ въ Букурещъ, бѣше си дошълъ по него време и който скоро пакъ щѣше да заминува, за да се печата въ Блѣшко.

Изясне попъ Кириакъ ми казваше, че братъ му мѣ писалъ, че ужъ въ Букурещъ станалъ пожаръ и ръкописътъ му изгорѣлъ. Обаче, въ 1881 год. азъ видѣхъ това сжщо ръкописание въ Софийската библиотека между книгитѣ, грижежане на Б. Андѣското дружество.

Втория екземпляръ отъ сглобената история ние дехме съ себе си, когато въ дълбока есенъ сжщата година (1824) съ Драганова се опжихме пѣшъкъ на за Свищовъ, дето отидохме да продължимъ учението си азъ тамошнитѣ тогава училища. Тоя вторъ екземпляръ ние го дадохме на даскалъ Христакъ, като го помолихме да го прегледа и печата и отъ нея наша сглобена история е съкратенъ печатаникъ Царственикъ¹⁾.

Отъ процитираното става ясно, че П. Р. Славейковъ, едва 15 годишенъ,

¹⁾ Царственикъ на Христакъ Павловичъ, печатанъ въ Буда-Пешта (1844 г.) сп. Учил. Прегледъ, год. XI, кн. 7 (1905).

ли заменени съ старитѣ имена „Мизан“ и „Мизия“. Започнали да гледатъ на България, като на частъ отъ Византийската империя.

Въ сжщото това време, обаче, и самата Византийска империя не ставала добре. Тя започнала да се разлага. Приближенитѣ на престола, започнали да гледатъ съ зависливо око на дворцовия блѣсъкъ. Договаряли се съ външнитѣ врагове на империята за борба съ своитѣ императори. Това се използвало отъ българитѣ, особено населяващитѣ Северна България, които запазили по-добре своята народна чистота.

Освенъ това, тялото станало непоносимо.

И, братята Петъръ (Геоdorf) и Асень (Белгунъ), заставатъ начело на възстанието.

Подобно на византийската аристокрация и тѣ пожелаали отцѣпване отъ империята и признаване

тѣхната независимостъ. Отправили къмъ императора следнитѣ две конкретни искания:

I. Да бждатъ зачислени къмъ стратиотитѣ т. е. къмъ военното (командното) съсловие и да имъ се дадатъ войнишки земи*).

II. Да имъ се даде едно непрестѣпно мѣсто въ Балкана.

Тѣзи две искания не били удовлетворени. Тогава двамата братя решили да се отцѣпятъ отъ византийската империя.

До колко сж били увѣрени въ своитѣ сили двамата братя, личи отъ смѣлостта, съ която тѣ се отнесли къмъ империята — като се върнали въ Търново, тѣ събрали българитѣ въ църквата „Св. Димитъръ“ и имъ обявили, че Богъ е пожелалъ да се освободятъ.

*) Тѣзи земи можели да се наследяватъ само отъ най-близкитѣ роднини.

е ималъ живъ инересъ къмъ миналото на народа ни и голѣма жажда за наука. Такава той е подирилъ, освенъ въ Свищовъ, още и въ Елена. По поводъ отиването си въ Елена, ето какъвъ споменъ ни е оставилъ, печатанъ въ „Царигр. в-никъ“ бр. 87 отъ 18. II. 1850 год.: Единадесетъ момчета отъ Търново, що бѣха си дошли по Рождество, като отиваха пакъ нататъкъ, за да се учатъ, опрощаваха се съ Търново и пѣха, като ги водеше единъ тъй:

Оставай съ Богомъ Търново! ¹⁾

Оставамъ тя изново

За миличкж наукж

Днесъ трѣгвамъ отъ тука.

Ты, менъ си Търновъ много милъ

Защото у тебъ съмъ ся родилъ

За тебъ сълзи проливамъ

И къмъ Елена отивамъ;

Догдѣ бѣхъ ученикъ по новъ,

Седѣхъ да се уча на Свищовъ,

Елена сега намирамъ

И тичамъ, не ся спирамъ.

Когато ясна мѣсечина

Над' Дунавскитж тишина

Свѣтяше, още лъщеше

Грамматика ся четеше

Хемъ плачахъ Търновъ, хемъ четѣхъ!

Нъ пакъ въ надежда азъ бѣхъ,

Отъ сънь ще ся събудишъ,

Школи наредъ да гудишъ:

Тамъ четохъ Търновъ до пари

(Свърши ли ги, хад'си върви)

Ржцѣ умилно сгърнахъ,

У тебъ ся пакъ завърнахъ

Въ уста ми бѣ ти сладка рѣчъ

Като те погледнахъ отъ далечъ

Съ нова школж нажитенъ,

¹⁾ Провописътъ е спазенъ.

Быхъ много любопитенъ;
Безъ да си идж у дома,
Отидохъ въ школж у сама.
Какво съмъ чулъ и видѣлъ
Защо съмъ ся обидѣлъ
Само си ти Търновъ разбери
Съ умътъ си намѣри.
За менъ що стахъ не пытай,
Но, капкы слъзни считай
Петъ ся години минжжж
Злати часове гинжжж
Сяка се школж нареди
А търновската тъй сѣди;
Села, що сж въ Балкана,
Сяко си даскалъ хванж,
Въ Елена трима отъ Одесь
А въ Габрово трет'изъ Букурещъ
А твоитъ даскалъ откждѣй?
Какви науки въ тебе сѣй?
Съ все школа украсена!
Но мы що щемъ въ Елена?
Защо сж школа правила,
Кога сж тжй оставила?
Кат' въ тебъ сми сж родили,
Не сме ли ти хичъ мили,
Кат' ходимъ да сж скитамъ
За наукж да пыгамъ?

„Отъ градъ на градъ да ходимъ
Наукж гдет' находимъ
Въ странство да ж намѣримъ,
Да мржнимъ и да треперимъ!
(Вси да ни сж подсмиватъ
Въ очи да ни набиватъ).
Без' майка и без' бащица
Без' братъ, и без' сестрица,

Говорили имъ, че не е време вече да се седи, че е настѣпилъ момента да се отиде противъ ромеитѣ (гърцитѣ) и, че съ тѣхъ трѣбва да се справятъ по единъ решителенъ начинъ, като избиватъ най-жестоко своитѣ пленници.

Въ 1186 г. дигнали възстанието въ Търново и пристанали да признаватъ, както политическата властъ на византийския императоръ, така и духовната — на цариградския патриархъ.

Двамата братя бързо разширили своитѣ владения, но тогавашния византийски императоръ Исакъ II нападналъ Асеня и Петра въ гърбъ, пленилъ имъ войската и тѣ били принудени да избѣгатъ задъ Дунава.

На следната — 1187 година Асенъ и Петъръ минали Дунава и съ кумански войски освободили Търново.

Презъ есенята на сжщата година Исакъ

трѣгналъ съ силни войски да покори възстаналитѣ, но при гр. Ловечъ билъ разбитъ и принуденъ да склучи примирие, още по-вече, че и сръбския кралъ Стефанъ Неманъ, съ своитѣ войски навлезълъ въ западнитѣ окрайнини на империята.

Българитѣ гледали на това примирие, като на тацитно признаване независимостта на Търновското Царство и Асенъ билъ провъзгласенъ, много тържествено за царъ.

Г-нъ Професора описа редицата войни, които Асенъ е водилъ съ византийцитѣ, докато освободи почти всички българи отъ византийско иго.

Въ 1196 година царъ Асенъ станалъ жертва на заговоръ — билъ убитъ отъ болярина Иванку. Но последния не успѣлъ да заеме търновския престолъ.

Билъ възцаренъ Асеновия братъ — Петъръ, но и той билъ убитъ.

Да сме скжсани, съдрани
Немити, никакъ не прани.

Очитъ ни като сълзжтъ,

Пакъ мѣ търпимъ юнашки¹⁾

Презъ 1843 П. Р. Славейковъ става учителъ въ В.-Търново (въ долна-махала) и подъ влияние на раздвиженитъ по него време духове отъ Неофита Бозвели, извадилъ пѣсень на В.-Търновския митрополитъ, гърка Неофитъ, поради която последниятъ го затваря, а отсетне и изгонва отъ В.-Търново.²⁾

Следъ нѣколко годишно скитане изъ разнитъ села на В.-Търновския окръгъ и разнитъ градове на България, той става учителъ въ Тръвна (1849 г.) а въ В.-Търново презъ учебната 1855—1856.

„Учителския персоналъ на главното мъшко училище презъ 1855—1856 год. се е състоялъ отъ учителитъ: Кънчо Кесаровъ, възпитаникъ на Бѣлградската семинария, Петко Рачевъ Славейковъ, Никола Василевъ и Димитъръ Антоновъ. Директоръ на училището е билъ покойния Никола Михайловски, възпитаникъ на Московския университетъ.“³⁾

Никола Михайловски получавалъ годишна заплата 120 лири, Кънчо Кесаровъ и П. Славейковъ по 100 лири, а Никола Василевъ и Димитъръ Антоновъ по 80 лири.

Отъ тукъ той е отишелъ въ Ески-Джумая, Цариградъ, гдето проявява най-голѣмата си духовна мощъ въ борбата за черковната независимостъ и националното пробуждане на народа.

Следъ разни перипетии учителствуване въ

¹⁾ Училищень алманахъ за 1900 год., стр. 60.

²⁾ Христоматия на българска-литература отъ Ив. Церовъ, стр. 301.

³⁾ Първи годишень отчетъ на В.-Търн. д. м. гимназия „Св. Кирилъ“.

Тогава третия братъ на Асеня — Калоянъ се качилъ на престола, понеже Асеновия синъ билъ още малкъ.

На борбитъ за Търновския престолъ, Г-нъ Професора, даде ново освѣтление: — Той отхвърли обяснението споредъ което, първитъ Асеновци сж станали жертва на антироманско движение^{*)}. Съображенията на г-нъ Професора сж, че тогава земитъ, северно отъ Дунава — сегашно Влашко — сж били населени отъ куманитъ, че ромъни е имало да живѣятъ въ България, между българитъ но тѣ никжде не сж представлявали една компактна сила, съ свое национално съзнание, съ своя самобитна култура и политическа обособеностъ, а били разпрѣснати и не проявявали никакъв интересъ къмъ държавническата идея.

^{*)} Счита се отъ изказващитъ това мнение, че Асеновци сж били ромъни.

Одринъ, Ст. Загора. гдето го заваря освободителната война, той се явява пакъ въ В.-Търново, за да вземе участие въ стресежа на новоосвободеното княжество, като народенъ представителъ въ учредителното събрание, назначенъ за такъвъ отъ императорския руски комисаръ князь Дондуксвъ Корсаковъ, да представлява гр. Тръвна. И тукъ остава вѣренъ на себе си, като почва да издава в. „Остенъ“ въ който сж изнесени много отъ съзренитъ отъ него недѣзи изъ тогавашния личенъ и общественъ нашъ животъ.

Отъ всичко до тукъ изнесено е видно, че голѣма частъ отъ живота и дейността на П. Р. Славейковъ е свързана съ града ни. Ето защо, наредъ съ другитъ градове и села на България, които, по случай стогодишнината отъ рождението му ще спомнятъ за своя великъ учителъ и народенъ будителъ, и ние В.-Търновци, се радваме, че изъ недрата на нашия градъ е излѣзълъ този великъ синъ на родината ни, предъ памята и заслугитъ на когото всички се покланяме. Нека пожелаемъ и днесъ и за въ бъдаще нашиятъ градъ да дава достойни учители и народни будители.

Една високопатриотична идея, заслужаваща похвала.

Последнитъ войни завършиха много нещастно за нашия народъ. Откъснаха се части отъ нашето отечество, наложиха се голѣми задължения на държавата . . . падна духътъ на българине!

Много наивни българи обърнаха погледа си къмъ болшевизма и, възприеха максимата на последния: — „колкото по-злѣ, толкова по-добре.“

Младежта, особено сръдношколската, биде

Споредъ Г-нъ Професоръ Златарски куманитъ и българитъ сж се много сближили политически и духовно. Куманитъ помагали на българитъ въ борбата имъ срещу Византия, а българитъ предали вѣрата си на куманитъ.

Сближението е било толкова голѣмо, че много кумани сж станали дворцови велможи. Скоро, обаче, куманския елементъ започва да играе важна роля не само въ външната политика на Търновското царство, но и въ вътрешнитъ му борби. Започнало се съперничество между българитъ и куманитъ боляри, първи жертви на което сж станали освободителитъ на България.

На това съперничество е станалъ по-късно жертва и закрепителя на Търновското царство — Царъ Калоянъ.

(Слѣдва).

изоставена. И тя, потърси своите естествени пжтища, посочени от младежкото увлечение, от жаждата за голѣми подвизи и от свойствената ѝ сантименталност. Не се мина много и ние я видѣхме несъзнателно орждие въ ржцетѣ на стари влѣхви, които за постижението на своите пѣклени планове, я поставиха въ най-предните редици на гражданската война.

Днесъ погледитѣ на човѣчеството се обръщатъ вече къмъ младото поколение. Това явление и у насъ въ последнитѣ три—четире години се осезателно забелезва.

Водимъ отъ здравата мисълъ, че само добре възпитаниятъ младъ български гражданинъ ще бжде годенъ да изпълни своя дългъ къмъ ближния и родѣтъ си, н-ка на гарнизона г. подполковникъ *Брънековъ*, на 26 м. м. въ ч-ще „Надежда“ държа отлична беседа предъ младежта отъ гимназиитѣ. Той изтъкна купнежитѣ на българския народъ за обединение и титаническитѣ му усилия да се справи съ всички пречки, които срещаше по пжтя си. Той описа славнитѣ подвизи на бившитѣ В.-Търновски полкове — 18, 20, 46, 50 и 83, при Лозенъ градъ, Бунаръ-Хисаръ, Люле-бургасъ, Чаталджа, Княжевацъ, Грънъ, Стрешеръ, Гиляне, Криволакъ, Скопие, Тетово, Кичево, Струга и пр. и пр.

Въ заключение, той изтъкна причинитѣ за нещастното свършване на войната, въпреки героичнитѣ подвизи на българскитѣ войски и поукитѣ.

Той посочи нѣкои наши недостатѣци, но „въ замѣна на това, каза той, ний имаме друго, по-ценно, по-велико. Ний имаме бисери, които не умиратъ, които далечъ въ бждни вѣкове ще крепятъ и укрилятъ българския духъ — ний имаме, геройски, блестящи имена, като Одринъ, Дойранъ, Тутраканъ, съ каквито нито сѣрби, нито гърци, нито ромѣни могатъ да се похвалятъ . . .“

Г-нъ *Брънековъ* завърши своята беседа съ следния позивъ къмъ своите млади слушатели: „Младото поколение, младитѣ подраствающи сили сега подхождатъ, за да поематъ сждбинитѣ на нашата хубава но много изстрадала родина. . .“

Помнете, че за това Вие трѣбва да бждете готови, а ще бждете готови, ако преди всичко обичате Родината — нашата хубава България. Помнете, че тя на Васъ гледа, въ Васъ вижда своето бждеще и своята сждаба.“

Беседи отъ родѣтъ на тази, ще укрепятъ духътъ на младото поколѣние!

Откриването на новия държавенъ пжтъ В.-Търново—Елена—Ст.-рѣка—Сливенъ.

На 16 м. м. стана откриването на новия държавенъ пжтъ В.-Търново—Елена—Стара-Рѣка—Сливенъ. Тържеството се извърши на 24 клм. отъ

Сливенъ къмъ Балкана. Присѣтствуваха Министра на благоустройството г-нъ *Славейко Василевъ*, народнитѣ представители г. г. *Ради Василевъ*, *Ив. Хрѣлопановъ*, *Тодоръ Кожухаровъ*, *Т. Христовъ* и *П. Гаговъ*, Директора на трудовата повинностъ г. *А. Константиновъ*, Директора на постройкитѣ г. *Пачевъ*, В.-Търновския окр. управителъ г. *Йорд. Пенчевъ*, Председателя на В.-Търновската Окр. П. Комисия г. *Тодоръ Бончевъ*, Окр. инженеръ г. *Анг. Станевъ*, Н-ка на Окр. Труд. Бюро г. *Пошевъ*, Председателя на Бургаската Окр. П. Комисия г. *Антонъ Козаровъ*, кмета на гр. В.-Търново г. *Дим. Раевъ*, общ. съветникъ *Здр. Стоянчовъ*, подпредседателя на Д-вото Зап. Офицери *Кр. Василевъ* кмета на гр. Елена г. *Чимширевъ* и много други отъ Сливенъ и околнитѣ села.

Н. В. Преосвещенство Сливенския Митрополитъ г. г. *Иларионъ*, отслужи молебенъ и освети построената на това мѣсто паметна плоча.

Г-нъ *М-ръ Василевъ*, преди да разреже триколорната лента опъната на хубава арка, прекриваща пжтя, произнесе вдъхновена речъ за значението на този пжтъ и трудноститѣ, които се преодоляха при изработването му.

При откриването на паметната плоча Митрополита произнесе хубава речъ, въ която подчерта че не е достатѣчно да се направи нѣщо, а трѣбва направеното да се пази и да се подобрява.

Отъ името на Комитета за културното и ступанско повдигане на гр. Сливенъ, говори г. *Гудевъ*. Даде се обѣдъ на всички гости. Г-нъ *Райновъ*, кметъ на гр. Сливенъ, произнесе тостъ въ който изтъкна радостта, която сливенци изпитватъ отъ отварянето на пжтя.

Самия пжтъ е прокаранъ презъ чудно хубави мѣста.

При прокарането му е вложено истинско майсторство отъ нашата млада техника. Голѣми заслуги въ прокарането му има Окр. Инженеръ Г-нъ *Ангелъ Станевъ*.

Заслужаватъ особена похвала и трудовашкитѣ групи, отъ В.-Търновското и Сливенското трудови бюра, които сж проявили голѣми усилия за довършването на пжтя

Комитета за ступанското повдигане на гр. Сливенъ е издалъ хубава илюстрирана брошурка за значението на пжтя.

Х Р О Н И К А.

НАЧАЛНИКА на гарнизона г. Подполковника отъ генералния щабъ *Р. Атанасовъ*, е повишенъ и приведенъ на служба въ София — началникъ на стрѣлковата школа. Неговото мѣсто въ тукашния

гарнизонъ се заема отъ генералщабния Подполковникъ г. *Брънековъ*.

НА 22 м. м. въ хижата на „Царевецъ“ се отпразднува 35 год. службѣнъ юбилей на г. *Хараламби Николовъ*, домакинъ на окр. п. комисия. Председателя на последната г. *Тодоръ Бончевъ*, съ патоса на родолюбивъ българинъ, който „умее да цени безукоризнената служба на чиновника, изтъкна заслугитъ на юбилея и изказа пожелание по младитъ чиновници да взематъ прѣмъръ отъ службата на „багъ Ламби“, както той се изрази. Н-ка на гарнизона г-нъ Подполковникъ *Брънековъ* и кмета на града г-нъ *Раевъ*, поздравиха сжщо юбилея. Г-нъ *Петко Ивановъ*, касиеръ на Окр. П. Комисия го поздрави отъ името на всички свои колеги — чиновниците въ П. Комисия и му поднесе подаръцитъ. Той заяви, че младитъ колеги на г. *Николова* ще следватъ неговия пжтъ въ своята служба. Изпълни се малка весела литературно-музикална програма при участието на г. г. *Бояджиевъ*, *Кръстева*, *Цанко Янковъ*, *Матей Савосъ*, *Крушевъ*, хора на *Илия Деневъ* и оркестъра на г-нъ *Куртевъ*.

НА 22 и 23 м. м. въ голѣмия салонъ на Ч-ше „Надежда“ г. г. *Професоръ Ст. Младеновъ* и *писателя Дим. Бабевъ* четсха беседи на теми: първия — Символизма въ нашата поезия и втория — националната ни литература и декаденството.

Беседитъ оставиха дълбоко впечатление у слушателитъ.

АКЦ. Д-ВО „ЦАРЕВЕЦЪ“ на 25 м. м. има общо събрание, на което се реши: да се гарантира заема отъ 1,000,000 лева, който водния синдикатъ „Ятра“ сключи отъ В.-Търновската Попул. Банка и да се гарантира заедно съ другитъ членове на синдиката изплащането на дизеловия моторъ, който синдиката ще достави.

В.-ТЪРНОВСКИЯ ЕП. ДУХ. СЪВЕТЪ е основалъ старопиталище при манастиря „Св. Архангелъ“, присовско землище. На привършване е новото голѣмо здание, въ което ще бждатъ помѣстени старитъ и недѣлгитъ. Направено е отлично разпредѣление на помѣщенята. Ще има въ зданието баня, кухня съ всички необходими приспособления и столова. На уредбата и материалното му състояние ще се повърнемъ.

ПОПРАВКА. Въ статията „В.-Търново лѣтowiще (курортъ)“, отъ г. *Константинъ Григоровъ*, помѣстена въ миналия брой на вестника е допущената случайно една важна грѣшка. На стр. 66, колона първа, глинена втора, вмѣсто „Най-напредъ растителността на В.-Търново...“ да се чете „Най-напредъ околността на В.-Търново.“

ПАРЛАМЕНТАРНАТА група на Демократическия съговоръ е изключила изъ своята среда изнудвача нар. представителъ *Георги Поповъ*, отъ София. Сжщата група презъ 1924 год. изключи изъ средата си другъ депутатъ за позорни деяния. Това е единъ добъръ симптомъ за нашата действителност. На грабливостта и хищничеството трѣбва на време да се отръзватъ краката.

✓ ГРАДСКИЯ СЪВЕТЪ рѣши да се направятъ отклонения отъ главната водопроводна трѣба, минаваща по ул. „Ив. Вазовъ“ и „Княжеска“, отъ

общината до Баждърлъкъ, къмъ всички частни домове, за да не става нужда да се разкопаватъ новополагащиятъ се паважъ на сжщитъ улици, когато частнитъ лица пожелаятъ да си прокаратъ свои инсталации.

ПОДПОРУЧИКА г. *Петровъ Георги* се венча съ Г-ца *Блага Панайотова* на 23 того. Честито!

ВАРНЕНСКАТА ТЪРГ.-ИНДУСТР. Камара е обявила произвеждането на майсторскитъ изпити. Въ гр. В.-Търново, отъ 21 до 25 т. м. ще се произведатъ изпити за кандидатитъ по ония занаяти, по които нѣма назначени изпити при професионалнитъ училища.

Обявлението на камарата (6265 отъ 8. X. т. г.) е разпратено до всички общини.

Изкуство.

И тази есенъ нашия съгражданинъ — даровитиятъ художникъ г. *Борисъ Деневъ* постави на платно надъ 50 изгледи отъ града.

Тѣзи картини ще бждатъ скоро изложени въ София. Новото градѣтъ ни ще извика възхищението на българитъ, които обичатъ роднитъ красоти и удивлението на чужденцитъ, които обичатъ въобще хубавото.

На г-нъ *Деневъ* пожелаваме голѣмъ успѣхъ.

О Б Я В Л Е Н И Я.

В.-Търновско град. общ. управление

Обявление № 7801.

Гр. В.-Търново, 29 октомврий 1927 г.

В.-Търновското градско общинско управление обявява на интересующитъ се, че на 11 ноемврий 1927 год. въ общин. управление въ 3 часа послѣ пладнѣ, ще се водятъ преговори за доставка по доброволно съгласие на 10,000 кгр. **вечмикъ** на приблизителна обща стойностъ 50,000 лв. и 30 000 кгр. **шпеничена слама** на приблизителна обща стойностъ 25,000 лв. Доставка е дѣлима.

Отъ конкурентитъ се изисква документи по закона и 5% залогъ, който половината да бжде въ банково удостоверение, а другата половина въ облигации отъ общинския заемъ.

Поменатитъ условия и другитъ тържни книжа могатъ да се видятъ всѣки присъственъ денъ при домакина на общината.

п. Кметъ: Г. РАНКОВЪ.
Домакинъ: П. П. БЕНДЖЕВЪ.

Печатница
Ефремъ п. Христовъ
В.-Търново. № 591.